

*H*ujber Ferenc különleges teremtmény, minden szempontból. Nem is szokványos indíttatásból lett színész. Sem színpadi, sem filmes alakításairól nem gyűjti az írásokat, sem a fotókat. Számára valóban egy óriási kaland az élet. Azt mondja, sok-sok évtizedre is elegendőek lennének eddigi tapasztalatai. Nincs okunk kételkedni benne. Akad, aki a világot a színén, más a visszáján keresztül látja. Hogy ő pontosan miként, azt az olvasó bölcs belátására bízom.

„Egy sokéletű ember bőrében élek”

– Kényszerből lettem színész. 1977-ben születtem, a kommunizmus idején eszméltem a világra, s ez az idő pont elég volt arra, hogy a körülöttem lévő embereket szinte teljesen meggyűlöljem, főleg a második családomnak mondott tanárokat, nevelőket, és a zsűriket, akik annak idején elbíráltak egy-egy versmondó versenyen. Oly mértékben volt hazug és álságos az a világ, hogy ennek én otthon hangot is adtam, de sajnos apukámék vagy azt mondták, hogy az adott kérdést rosszul látom, vagy hogy ezt nem szabad észrevenni. Ez óriási dühöt gerjesztett bennem, elhatároztam tehát: ezt én a saját fegyverével szeretném megváltoztatni, s én leszek a legnagyobb hazug. És erre a színészetet találtam a legalkalmasabbnak.

– *Egyedi megközelítése a pályaválasztásnak...*

– Tudatosan, lépésről lépésre haladtam. Amikor a szűk családot sikerült becsapnom, úgy éreztem, óriási lépést tettem előre. Gátlátalanul, a hazugság minden formáját kitaláltam. Nem volt más céloim, mint a manipulálás. A színészet volt erre kiváló lehetőség, mert ezen a téren úgy tudtam művelni, hogy ne menjen rá minden emberi kapcsolatom. Így már megengedhettem magamnak, hogy a civil életben – ez az én nehéz emberi mivoltom kulcsa –

kíméletlenül őszinte legyek. Elkönnyveltek „megmondóembernek”, emiatt sokan nem is szeretnek velem együtt dolgozni.

– *De hiszen a pályakezdése táján a legkiválóbb rendezőket dolgozott: Eszenyi, Alföldi...*

– Valló, Garas, Udvaros, Bacsó, Kern – tudnám sorolni a végtelenségig. Nem mindegyikükkel voltam jó viszonyban. Az a baj, hogy a színészet egy nagyon csavart szakma. Minél jobb színész valaki, annál markánsabban

teszi tönkre a privát életét. Ez szinte törvényszerű, hisz az égvilágon mindent feláldoznak érte, s közben abban reménykednek, hogy egyszer majd az életben nem kell játszaniuk. Garas Dezső mesélte, hogy gyerekként az örök szeme láttára szökdöstek ki-be a gettóból, vagyis már akkor kénytelen volt a halállal játszani. Pokoli dolog lehetett felnőttként azzal szembesülnie, hogy miként játssza végig az ember az életét: hisz játék, amikor gyászolsz, játék a szerelem, a bolti pénztáros is egyre jobb színész lesz a munkájában. A kapcsolatainkban is megtanulunk hazudni, a gyerekeinknek is egyre ügyesebben veszük észre rajtunk, hogy hazudunk nekik. Ettől generálódik egy folyamatos feszültség, míg végül senki nem hisz senkinek.

– *Ez az életszemlélet nem vezet depresszióhoz?*

– Néha valóban azt kívánom, bár csak ne lenne röntgensem, és ne látnék át az embereken! De mivel így is tudom élvezni az életet, és mindig megtalálom az őszinte pillanatok: a tömeggyilkos szemében is az őszinte fájdalmat; a miniszterelnökében a szomorúságot, ha elveszti szeretve dédelgetett stadionját; a bankáréban, ha megfosztják a vagyonától – az efféle őszinteség a gyermekkorban keresen-

dő. Az egyik szemében a vágyott boldogság hiánya, a másikéban az az álom csillan meg, hogy világhírű focista akart lenni, vagy épp a világ legmenőbb autójába képzelte magát. Mindenkinek elveszik a játékát, s én ezeket a nagyra nőtt gyerekeket szeretem tanulmányozni.

– *Hirtelen felindulásból utazott ki Londonba?*

– Igen, de ez borzasztó nagy kudarc az életemben. Eredetileg ugyanis Ausztráliába mentem volna, egyedül. De időközben szerelmes lettem, és összeházasodtunk Cynthiával, így csak Londonig jutottunk. Magamtól ilyen elviselhetetlen helyre soha nem mennék!

Mindenki meneküljön onnan, azt kívánom!

– *De hiszen rövid idő alatt egy olyan ismert étteremben kapott munkát pincérként, mint a Nobu, ahova világhírességek járnak!*

– Higgye el, ez semmit nem jelent! Egyszerű alanyok voltak, akiket nagyító alatt tanulmányoztam.

– *S mire jutott?*

– Arra, hogy a világhírű embereknél unalmasabbak nincsenek! Az ismert hollywoodi magyar producer, mielőtt kimentem, még ismert. Ott, pincérként már nem. Aztán itthon, színészként, újra. Ezek a gyarlóságok olyan tanulságosak, hogy nem felejttem el, míg élek. Perc-emberkéik ők, mert elhiszik magukról, hogy többet érnek másoknál, pedig nem, csak más lépték jutott nekik. Magyarország ebből a szempontból azért különleges, mert nálunk a híresség nem jelent egyet a gazdagsággal; megmarad a kiszolgáltatottság, megfejlve azzal a pokollal, hogy nem tudod a civil magányt megvalósítani.

– *Van szerepálma?*

– Ami megtalál.

– *Mondjuk egy Shakespeare-hős?*

– Két szerepet unok, mert mindig azokat játszom az életben: Jágót meg Hamletet, úgyhogy köszönöm szépen, nem! Shakespeare saját korának nagyon ügyes írója volt, de ne misztifikáljuk túl! A hozzá hasonlók ma úgy hívják, hogy Coelho és Oravecz Nóra, s tele van közhelyeikkel a világháló.

– *Ha most felkerekedhetne, elutazna Ausztráliába?*

– Habozás nélkül, akár ebben a pillanatban, de sajnos nem tehetem, mert családom van, két kisgyermekem. De amint módom nyílik rá, már ülök is a repülőgépre!

– *Ferenc olyan típus, aki a jég hátán is megél?*

– Olyan. Mások szerint is. Most jöttem haza Amerikából, és nagyon élveztem! Egy musicallel utaztuk körbe, és azt kell mondanom, Istenem, köszönöm, hogy a magam kis magyar pocsolójából, rengeteg intrika és hazugság közepette, néha kiszakadhatok!

– *Miként tud pihenni, kikapcsolódni?*

– Ha elmegyek ebből az országból pár év múlva, akkor fogok pihenni.

– *És miként képzeled el 10 év múlva az életét?*

– Hú, fogalmam sincs, de remélem, már nem színészként létezem, mert szeretnék egy csomó új dolgot kipróbálni! Életem első 20 évében túléltem a koromat, az utána következő 20-ban a színészi pályafutásomat, és a következő 20-ban szeretnék valami gyökeresen

mást csinálni. Amit lehet, azt a színészetben elértem. Ki van téve rám a „megtel ház” tábla.

– *Az életmódváltása, amiről hallani, mennyire komoly?*

– Teljesen!

– *Külső-belső megtisztulás a célja?*

– Nem, nem nevezném megtisztulásnak, inkább egy másfajta bekozzolódásnak. A kosz fontos, más-milyen lesz tőle az ember. Ami lemosható, attól meg kell szabadulnunk, ami nem, azt gyógyítani kell. Én nagyon szeretem szimbiózisban látni a világot és magamat, a testemet, a képletes és a való-ságos koszt. A tisztaságot gyűlölöm!

– *Egy súlyos betegség hatására csinálja, ugye?*

– Nem, nem, nem!

Nemrég kiprovokáltam, hogy haljak meg, s ez sikerült. Most nulláról megyek tovább, és nézek új élet után.

– *Merész!*

– Fenét!

– *Dehogynem, hisz egy lapra tett föl mindent!*

– Nem! Az embernek sok élete van, ezt csak az tudja, aki belülről érzi – én már semmitől nem félek, mert pontosan tudom, milyen a halál. Egy számtalan életet megélt ember testében vagyok, hála Istennek, az élettapasztalatom folyamatosan visszaigazolja, hogy ez nem lehet véletlen. Ez a tudat óriási biztonságot ad. Hagyom magam az egóm által vezérelni.

– *Igaz, hogy minderről könyvet ír?*

– A fejemben megvan, de folyamatosan újabb és újabb mélységeket kap. Ráadásul én a kommunikáció legalantasabb formájának tartom az írást.

– *Miért?*

– Mert abban a pillanatban, amikor leteszem a tollat, amit leírtam, már nem érvényes, hisz az már a múlt.

– *És ha valaki számára tanulságot szolgált?*

– Nem érdekel! Élje meg az életet, és ne könyvből olvassa! Régen nem írtak le semmit, csak beszélgettek. Nem az a jó mester, aki a saját tudását adja át egy tanítványának, hanem aki felébreszti benne is a tudóst. Napjainknak épp ez a legfőbb problémája, hogy könyvből tanuljuk az életet!

LEJEGYEZTE: CSATÓ ANDREA